

Терек-Сай айыл аймагынын 2026-2029-жылдарга карата социалдык-экономикалык өнүгүү программасына толуктоо катары киргизиле турган артыкчылыктуу көйгөйлөр.

№	Көйгөйдүн/чакан долбоордун аталышы	Село	Чаралар	Күтүлүүчү натыйжа	Аткаруу мөөнөтү
1	Мончок-Добо айылына бала бакча куруу	Мончок-Добо	Айылга жаны 50-орундуу заманбап балдар бакчасынын имараты курулат.	Мектеп жашына чейинки 50 дон ашуун жаш наристелердин тарбиялануусу учун жана эмгек жааматына ыңгайлуу шарт тузулуу менен балдардын ата энелеринин уй-булолук кирешелери жогорулайт.	2026-2027-жыл
2	Б.Камчыбеков жалпы билим беруу орто мектебине кошумча корпус куруу	Кызыл-Токой	Камчыбеков мектебине кошумча корпус курулат, мектеп окуучуларынын сапаттуу билим алуусуна шарт тузулот.	мектеп жашындагы окуучулар сапаттуу билим алууга жетишет.	2026-2027-жыл
3	Биримдик айылына бала бакча куруу	Биримдик	Айылга жаны 50-орундуу заманбап балдар бакчасынын имараты курулат.	Мектеп жашына чейинки 50 дон ашуун жаш наристелердин тарбиялануусу учун жана эмгек жааматына ыңгайлуу шарт тузулуу менен балдардын ата энелеринин уй-булолук кирешелери жогорулайт.	2028-жыл
4	Тротуар куруу Сумсар,Биримдик айылдарына	Сумсар-Биримдик	2 км аралыкка жол жээктерине тротуар курулат жана асфальт тошолот	Айыл тургундарына шарт түзүлөт, кочонун жашоочулары жазында жолдун чанышынан ,кыш	2028-жыл

№	Көйгөйдүн/ чакан долбоордун аталышы	Село	Чаралар	Күтүлүүчү натыйжа	Аткаруу мөөнөтү
				мезгилинде жол баткагынан аарылат.	
5	Болуш айылына ФАП куруу	Болуш	Айыл тургундарына ФАП имаратын куруу	Айыл тургундарынын ден соолугуна кам көрүү	2027-жыл
6	Терек-Сай орто мектебине акылдуу доска сатып алуу	Ак-Терек	Окуучулардын билим алуусуна заманбап шарттарды түзүү максатында мектепке акылдуу доскаларды сатып алынат	Окуучулардын билим алуусуна заманбап шарттарды түзүү	2027-жыл
7	Сумсар айылындагы паркты ондоп тузоо	Сумсар	Бүгүнкү күндө Сумсар айылында эс алуучу парктар жок	Сумсар айылындагы эски паркты заманбап багытында жаңылоо	2028-жыл
8	Жаны конуштарга таза суу линиясын тартуу	Кызыл-Токой	Таза суу түтүгүн тартуу	Тургундар таза суу менен камсыз болот	2028-жыл
9	Тротуар куруу	Шекафтар	4 км аралыкка жол жээктерине тротуар курулат жана асфальт тошолот	Айыл тургундарына шарт түзүлөт, кочонун жашоочулары жазында жолдун чанышынан ,кыш мезгилинде жол баткагынан аарылат.	2028-жыл
10	Грейдер сатып алуу	Терек-Сай	Терек-Сай-Тазалык МИ ички жолдорду ондоп түзөөдө жана грейдер менен сүрдүрүү үчүн кошумча техника менен камсыз болот.	Ички жолдорду ондоп түзөөдө жетишсиз техника менен камсыз болот	2028-жыл

№	Көйгөйдүн/ чакан долбоордун аталышы	Село	Чаралар	Күтүлүүчү натыйжа	Аткаруу мөөнөтү
11	Ички жолдорду асфальттоо	Терек-Сай	Терек-Сай айылындагы ички жолдорду капиталдык ремонттоо	Асфальт жол капиталдык ремонттоолуп, тургундарга жана окуучуларга коопсуз шарттар түзүлдү	2029-жыл
12	Сумсар айылынын ички жолдорду асфальттоо	Сумсар	Сумсар айылындагы ички жолдорду капиталдык ремонттоо	Асфальт жол капиталдык ремонттоолуп, тургундарга жана окуучуларга коопсуз шарттар түзүлдү	2029-жыл
13	Сумсар айылынын Кулумбетов Советский кочолоруно таза суу тутугун тартуу	Сумсар	Таза суу түтүгүн тартуу	Тургундар таза суу менен камсыз болот	2028-жыл
14	Больницага узи аппарат сатып алуу	Ак-Терек	Медицина кызматкерлерине жана айыл тургундарына шар түзүү	Айылдагы больницага узи аппарат сатып алынат.	2027-жыл
15	Фитнес клуб	Ак-Терек	Жаны фитнес клуб курулат	Аялдар бош убактысында дене тузулушун калыбына келтирууго шарт тузулот	2028-жыл
16	ички жолдорду асфальттоо	Шекафтар	Шекафтар айылындагы ички жолдорду капиталдык ремонттоо	Асфальт жол капиталдык ремонттоолуп, тургундарга жана окуучуларга	2029-жыл

№	Көйгөйдүн/ чакан долбоордун аталышы	Село	Чаралар	Күтүлүүчү натыйжа	Аткаруу мөөнөтү
				коопсуз шарттар түзүлдү	
17	Болуш айылындагы таза суу жетпеген кожолуктарга таза суу тутугун жеткируу	Терек-сай	Таза суу түтүгүн тартуу	Тургундар таза суу менен камсыз болот	2027-2028-жыл
18	Сел кетуучу кооптуу жерлерге селотвод куруу	Сумсар	Сай жээктерин бекемдөө	Сай жээктерине габион сеткалар орнотулуп, тургундарга шарттар түзүлөт	2027-жыл
19	Ички кочолорду кенейтуу жана жарыктандыруу	Кызыл-Токой	Күн нуру менен иштөөчү түнкү жарыктандырууларды орнотуу	Түнкү жарыктандыруулар орнотулуп, тургундарга шарттар түзүлдү	2026-2028-жыл
20	Копуро куруу	Ак-Терек	Көпүрө куруу	Көпүрө кулурулуп, тургундарга шарт түзүлдү	2026-жыл
21	Селканаларды бекемдоо	Терек-Сай	Сай жээктерин бекемдөө	Сай жээктерине габион сеткалар орнотулуп, тургундарга шарттар түзүлөт	2026-2027-жыл
22	Электр линиясын тартуу	Кызыл-Токой	Айыл тургундарын электр энергия менен камсыздоо	Тургундарга жаңы ЖБ опоралар жана зымдар тартылат.	2028-жыл
23	Сайдын селден кооптуу жерлерине габион жаткыруу	Ак-Терек	Сай жээктерин бекемдөө	Сай жээктерине габион сеткалар орнотулуп, тургундарга шарттар түзүлөт	2026-2027-жыл

№	Көйгөйдүн/ чакан долбоордун аталышы	Село	Чаралар	Күтүлүүчү натыйжа	Аткаруу мөөнөтү
24	Кайракы улуш жерлерге суу чыгаруу	Кызыл-Токой	Суугат сууга скважиналарды бургулоо же арык каналдарды жаңылоо	Арык, каналдар тазаланып же Скважиналар бургуланып, дыйкандарга суугат суу берилет	2028- жыл
25	Сай жээктерин бекемдоо	Кызыл-токой	Сай жээктерин бекемдөө	Сай жээктерине габион сеткалар орнотулуп, тургундарга шарттар түзүлөт	2026- 2027- жыл
26	Бизнес инкубатордун имаратын капиталдык ремонттоо	Терек-Сай	Имаратты капиталдык ремонттоо	Имарат толук ремонт болуп, ижарачыларга шарт тузүлөт	2027- жыл
27	Бусик сатып алуу	Терек-Сай	Муниципалдык ишканага кошумча техника менен камсыздоо	Айыл тургундарына шарттар түзүлөт жана жол каттамы жакшырат.	2029- жыл
28	Окуучуларды жана бала бакчага ташууга техника сатып алуу	Шекафтар	Муниципалдык ишканага кошумча техника менен камсыздоо	Мектеп жашындагы окуучуларга шарттар түзүлөт жана жол каттамы жакшырат.	2027- жыл
29	Бала бакчага кошумча корпус куруу	Кызыл-Токой	Айылга жаны 50- орундуу заманбап балдар бакчасынын имараты курулат.	Мектеп жашына чейинки 50 дон ашуун жаш наристелердин тарбиялануусу учун жана эмгек жааматына ыңгайлуу шарт тузулуу менен балдардын ата энелеринин уй- булолук кирешелери жогорулайт.	2028- жыл
30	Копуро куруу	Шекафтар	Айыл тургундарына ыңгайлуу шарттар	Сумсар суусуна Наркулов көчөсүнө	2026- жыл

№	Көйгөйдүн/ чакан долбоордун аталышы	Село	Чаралар	Күтүлүүчү натыйжа	Аткаруу мөөнөтү
			түзүлөт	көпүрө курулат	
31	Сай жээктерин бекемдоо	Шекафтар	Сай жээктерин бекемдөө	Сай жээктерине габион сеткалар орнотулуп, тургундарга шарттар түзүлөт	2026- 2027- жыл
32	Ынтымак көчөсүнө балдар ойноочу аянтча куруу	Ак-терек	коопсуз резина жабындысы бар балдар ойноочу аянтча куруу, спорттук жана балдар үчүн ойноочу элементтерди орнотуу.	100-дөн ашуун бала коопсуз шартта ойнойт. Жаштардын социалдык активдүүлүгү жогорулайт.	2026- жыл.
33	Маданият уйунун жылуулук системасын алмаштыруу	Терек-Сай	Эски жараксыз жылуулук системасы бузулуп алынып, ордуна заманбап айыл жашоочуларын маданий руханий жактан тейлоочу 150 орундуу жаны имарат жылуу кармаачу жылытуу системасы курулат.	Терек-Сай айылынын жашоочулары белгилуу майрамдык иш чараларды оз денгээлинде откорууго жетишет жана элдин руханий маданий денгелинин жакшыруусуна шарт тузулот.	2027- 2028- жыл
34	Жайытка чоп уруктарын себуу	Терек-Сай	Кунарсыз жайыт жерлерге көп жылдык чөптөрдүн уруктарын себилет.	Кунарсыз жайыт жерлерди өздөштүрүү менен тургундардын малдарын кышкы мезгилде кароого шарттар түзүлөт	2027- 2028- жыл
35	Жайытка урук себуу	Шекафтар	Кунарсыз жайыт жерлерге көп жылдык чөптөрдүн уруктарын себилет.	Кунарсыз жайыт жерлерди өздөштүрүү менен тургундардын малдарын кышкы мезгилде кароого шарттар түзүлөт	2027- 2028- жыл
36	Таштанды таштоочу жерди	Ак-Терек	Ак-Терек айылындагы акыр-чикир таштоочу	Айылдагы эпизоотиялык абал	2027- 2028-

№	Көйгөйдүн/ чакан долбоордун аталышы	Село	Чаралар	Күтүлүүчү натыйжа	Аткаруу мөөнөтү
	тосмолоо		жердин айланасын тосмолоо	жакшырат, тургундарга шарттар түзүлөт.	жыл
37	Балдар бакчасына эшиктеги ойноочу жайына жабдуулар орнотуу	Ак-Терек	коопсуз резина жабындысы бар балдар ойноочу аянтча куруу, спорттук жана балдар үчүн ойноочу элементтерди орнотуу.	100-дөн ашуун бала коопсуз шартта ойнойт. Жаштардын социалдык активдүүлүгү жогорулайт. Мөөнөтү: 6 ай.	2027- 2028- жыл
38	Мектепке акылдуу доска сатып алуу	Ак-Терек	Акылдуу доска сатып алынат	Мугалимдердин жана окуучулардын билим алуусуна шарт түзүлөт.	2027- 2028- жыл
39	Грейдер сатып алуу	Ак-Терек	Терек-Сай-Тазалык МИ ички жолдорду ондоп түзөөдө жана грейдер менен сүрдүрүү үчүн кошумча техника менен камсыз болот.	Ички жолдорду ондоп түзөөдө жетишсиз техника менен камсыз болот	2028- жыл
40	Жайытка чоп уругун себуу	Кызыл-Токой	Кунарсыз жайыт жерлерге көп жылдык чөптөрдүн уруктарын себилет.	Кунарсыз жайыт жерлерди өздөштүрүү менен тургундардын малдарын кышкы мезгилде кароого шарттар түзүлөт	2027- 2028- жыл
41	Жуут куруу	Ак-Терек	Айылдагы эпизоотиялык абал туруктуу кармалат	Ак-Терек айылына малдар үчүн жуут курулат.	2027- 2028- жыл

3.3. Жергиликтүү коомчулуктун артыкчылыктуу муктаждыктарына анализ жүргүзүү.

Артыкчылык	Мүмкүн болгон чаралардын жалпы сүрөттөлүшү	Күтүлгөн натыйжа жана мөөнөттөр
Мончок-Добо айылына бала бакча куруу	Айылга жаны 50-орундуу заманбап балдар бакчасынын имараты курулат.	Мектеп жашына чейинки 50 дон ашуун жаш наристелердин тарбиялануусу учун жана эмгек жааматына ыңгайлуу шарт тузулуу менен балдардын ата энелеринин уй-булолук кирешелери жогорулайт.
Б.Камчыбеков жалпы билим беруу орто мектебине кошумча корпус куруу	Камчыбеков мектебине кошумча корпус курулат, мектеп окуучуларынын сапаттуу билим алуусуна шарт тузулот.	мектеп жашындагы окуучулар сапаттуу билим алууга жетишет.
Биримдик айылына бала бакча куруу	Айылга жаны 50-орундуу заманбап балдар бакчасынын имараты курулат.	Мектеп жашына чейинки 50 дон ашуун жаш наристелердин тарбиялануусу учун жана эмгек жааматына ыңгайлуу шарт тузулуу менен балдардын ата энелеринин уй-булолук кирешелери жогорулайт.
Тротуар куруу Сумсар,Биримдик айылдарына	2 км аралыкка жол жээктерине тротуар курулат жана асфальт тошолот	Айыл тургундарына шарт түзүлөт, кочонун жашоочулары жазында жолдун чанышынан ,кыш мезгилинде жол баткагынан аарылат.
Болуш айылына ФАП куруу	Айыл тургундарына ФАП имаратын куруу	Айыл тургундарынын ден соолугуна кам көрүү
Терек-Сай орто мектебине акылдуу доска сатып алуу	Окуучулардын билим алуусуна заманбап шарттарды түзүү максатында мектепке акылдуу доскаларды сатып алынат	Окуучулардын билим алуусуна заманбап шарттарды түзүү
Сумсар айылындагы паркты ондоп тузоо	Бүгүнкү күндө Сумсар айылында эс алуучу парктар жок	Сумсар айылындагы эски паркты заманбап багытында жаңылоо
Жаны конуштарга таза суу линиясын тартуу	Таза суу түтүгүн тартуу	Тургундар таза суу менен камсыз болот
Тротуар куруу	4 км аралыкка жол жээктерине тротуар курулат жана асфальт тошолот	Айыл тургундарына шарт түзүлөт, кочонун жашоочулары жазында

		жолдун чанышынан ,кыш мезгилинде жол баткагынан аарылат.
Грейдер сатып алуу	Терек-Сай-Тазалык МИ ички жолдорду оңдоп түзөөдө жана грейдер менен сүрдүрүү үчүн кошумча техника менен камсыз болот.	Ички жолдорду оңдоп түзөөдө жетишсиз техника менен камсыз болот
Ички жолдорду асфальттоо	Терек-Сай айылындагы ички жолдорду капиталдык ремонттоо	Асфальт жол капиталдык ремонттолуп, тургундарга жана окуучуларга коопсуз шарттар түзүлдү
Сумсар айылынын ички жолдорду асфальттоо	Сумсар айылындагы ички жолдорду капиталдык ремонттоо	Асфальт жол капиталдык ремонттолуп, тургундарга жана окуучуларга коопсуз шарттар түзүлдү
Сумсар айылынын Кулумбетов Советский кочолоруно таза суу тутугун тартуу	Таза суу түтүгүн тартуу	Тургундар таза суу менен камсыз болот
Больницага узи аппарат сатып алуу	Медицина кызматкерлерине жана айыл тургундарына шар түзүү	Айылдагы больницага узи аппарат сатып алынат.
Фитнес клуб	Жаны фитнес клуб курулат	Аялдар бош убактысында дене тузулушун калыбына келтирүүгө шарт тузулат
ички жолдорду асфальттоо	Шекафтар айылындагы ички жолдорду капиталдык ремонттоо	Асфальт жол капиталдык ремонттолуп, тургундарга жана окуучуларга коопсуз шарттар түзүлдү
Болуш айылындагы таза суу жетпеген кожолуктарга таза суу тутугун жеткируу	Таза суу түтүгүн тартуу	Тургундар таза суу менен камсыз болот
Сел кетуучу коопту жерлерге селотвод куруу	Сай жээктерин бекемдөө	Сай жээктерине габион сеткалар орнотулуп, тургундарга шарттар түзүлөт
Ички кочолорду кенейтуу жана жарыктандыруу	Күн нуру менен иштөөчү түнкү жарыктандырууларды орнотуу	Түнкү жарыктандыруулар орнотулуп, тургундарга шарттар түзүлдү
Копуро куруу	Көпүрө куруу	Көпүрө кулурулуп, тургундарга шарт түзүлдү

Селканаларды бекемдоо	Сай жээктерин бекемдөө	Сай жээктерине габион сеткалар орнотулуп, тургундарга шарттар түзүлөт
Электр линиясын тартуу	Айыл тургундарын электр энергия менен камсыздоо	Тургундарга жаңы ЖБ опоралар жана зымдар тартылат.
Сайдын селден кооптуу жерлерине габион жаткыруу	Сай жээктерин бекемдөө	Сай жээктерине габион сеткалар орнотулуп, тургундарга шарттар түзүлөт
Кайракы улуш жерлерге суу чыгаруу	Суугат сууга скважиналарды бургулоо же арык каналдарды жаңылоо	Арык, каналдар тазаланып же Скважиналар бургуланып, дыйкандарга суугат суу берилет
Сай жээктерин бекемдоо	Сай жээктерин бекемдөө	Сай жээктерине габион сеткалар орнотулуп, тургундарга шарттар түзүлөт
Бизнес инкубатордун имаратын капиталдык ремонттоо	Имаратты капиталдык ремонттоо	Имарат толук ремонт болуп, ижарачыларга шарт түзүлөт
Бусик сатып алуу	Муниципалдык ишканага кошумча техника менен камсыздоо	Айыл тургундарына шарттар түзүлөт жана жол каттамы жакшырат.
Окуучуларды жана бала бакчага ташууга техника сатып алуу	Муниципалдык ишканага кошумча техника менен камсыздоо	Мектеп жашындагы окуучуларга шарттар түзүлөт жана жол каттамы жакшырат.
Бала бакчага кошумча корпус куруу	Айылга жаны 50-орундуу заманбап балдар бакчасынын имараты курулат.	Мектеп жашына чейинки 50 дон ашуун жаш наристелердин тарбиялануусу учун жана эмгек жааматына ыңгайлуу шарт тузулуу менен балдардын ата энелеринин уй-булолук кирешелери жогорулайт.
Копуро куруу	Айыл тургундарына ыңгайлуу шарттар түзүлөт	Сумсар суусуна Наркулов көчөсүнө көпүрө курулат
Сай жээктерин бекемдоо	Сай жээктерин бекемдөө	Сай жээктерине габион сеткалар орнотулуп, тургундарга шарттар түзүлөт

Ынтымак көчөсүнө балдар ойноочу аянтча куруу	коопсуз резина жабындысы бар балдар ойноочу аянтча куруу, спорттук жана балдар үчүн ойноочу элементтерди орнотуу.	100-дөн ашуун бала коопсуз шартта ойнойт. Жаштардын социалдык активдүүлүгү жогорулайт.
Маданият уйунун жылуулук системасын алмаштыруу	Эски жараксыз жылуулук системасы бузулуп алынып, ордуна заманбап айыл жашоочуларын маданий руханий жактан тейлоочу 150 орундуу жаны имарат жылуу кармаачу жылытуу системасы курулат.	Терек-Сай айылынын жашоочулары белгилуу майрамдык иш чараларды оз денгээлинде откорууго жетишет жана элдин руханий маданий денгелинин жакшыруусуна шарт тузулот.
Жайытка чоп уруктарын себуу	Кунарсыз жайыт жерлерге көп жылдык чөптөрдүн уруктарын себилет.	Кунарсыз жайыт жерлерди өздөштүрүү менен тургундардын малдарын кышкы мезгилде кароого шарттар түзүлөт
Жайытка урук себуу	Кунарсыз жайыт жерлерге көп жылдык чөптөрдүн уруктарын себилет.	Кунарсыз жайыт жерлерди өздөштүрүү менен тургундардын малдарын кышкы мезгилде кароого шарттар түзүлөт
Таштанды таштоочу жерди тосмолоо	Ак-Терек айылындагы акыр-чикир таштоочу жердин айланасын тосмолоо	Айылдагы эпизоотиялык абал жакшырат, тургундарга шарттар түзүлөт.
Балдар бакчасына эшиктеги ойноочу жайына жабдуулар орнотуу	коопсуз резина жабындысы бар балдар ойноочу аянтча куруу, спорттук жана балдар үчүн ойноочу элементтерди орнотуу.	100-дөн ашуун бала коопсуз шартта ойнойт. Жаштардын социалдык активдүүлүгү жогорулайт. Мөөнөтү: 6 ай.
Мектепке акылдуу доска сатып алуу	Акылдуу доска сатып алынат	Мугалимдердин жана окуучулардын билим алуусуна шарт түзүлөт.
грейдер сатып алуу	Терек-Сай-Тазалык МИ ички жолдорду ондоп түзөөдө жана грейдер менен сүрдүрүү үчүн кошумча техника менен камсыз болот.	Ички жолдорду ондоп түзөөдө жетишсиз техника менен камсыз болот

Жайытка чоп уругун себуу	Кунарсыз жайыт жерлерге көп жылдык чөптөрдүн уруктарын себилет.	Кунарсыз жайыт жерлерди өздөштүрүү менен тургундардын малдарын кышкы мезгилде кароого шарттар түзүлөт
Жуут куруу	Айылдагы эпизоотиялык абал туруктуу кармалат	Ак-Терек айылына малдар үчүн жуут курулат.

3.4. Социалдык жана жергиликтүү инфраструктураны өнүктүрүүгө тиешелүү бюджеттик инвестицияларга керектөөлөргө анализ жүргүзүү

Инвестициялык артыкчылык	Бюджети (сом)	Каржылоо булактары	Жооптуу тарап
1. Мончок-Добо айылына бала бакча куруу	39 000 000	НПИС, АРИС	Айыл өкмөтү
Б.Камчыбеков жалпы билим беруу орто мектебине кошумча корпус куруу	44 000 000	Республикалык бюджет	Билим берүү министрлиги жана айыл өкмөтү
Биримдик айылына бала бакча куруу	46 000 000	Республикалык бюджет	Жалал-Абад облустук Капиталдык курулуш башкармалыгы
Тротуар куруу Сумсар, Биримдик айылдарына	44 000 000	Республикалык бюджет	Транспорт министрлиги жана айыл өкмөтү
Болуш айылына ФАП куруу	25 000 000	Республикалык бюджет	Жалал-Абад облустук Капиталдык курулуш башкармалыгы
Терек-Сай орто мектебине акылдуу доска сатып алуу	250 000	Республикалык бюджет	Билим берүү министрлиги жана айыл өкмөтү
Сумсар айылындагы паркты ондоп тузоо	15 000 000	Өнүктүрүү фонду	Айыл өкмөтү
Жаны конуштарга таза суу линиясын тартуу	25 000 000	Өнүктүрүү фонду	Айыл өкмөтү
Тротуар куруу	10 000 000	Өнүктүрүү фонду	Айыл өкмөтү

Грейдер сатып алуу	39 000 000	Өнүктүрүү фонду	Айыл өкмөтү
Ички жолдорду асфальттоо	12 000 000	Өнүктүрүү фонду	Айыл өкмөтү
Сумсар айылынын ички жолдорду асфальттоо	42 000 000	Өнүктүрүү фонду	Айыл өкмөтү
Сумсар айылынын Кулумбетов Советский кочолоруно таза суу тутугун тартуу	178 000 000	Республикалык бюджет	Жалал-Абад облустук Капиталдык курулуш башкармалыгы
Больницага узи аппарат сатып алуу	5 000 000	Өнүктүрүү фонду	Айыл өкмөтү
Фитнес клуб	25 000 000	Өнүктүрүү фонду	Айыл өкмөтү
ички жолдорду асфальттоо	4 000 000	Жергиликтүү бюджет	Айыл өкмөтү
Болуш айылындагы таза суу жетпеген кожолуктарга таза суу тутугун жеткируу	2 000 000	Жергиликтүү бюджет	Айыл өкмөтү
Сел кетуучу кооптуу жерлерге селотвод куруу	8 000 000	Жергиликтүү бюджет	Айыл өкмөтү
Ички кочолорду кенейтуу жана жарыктандыруу	46 000 000	Өнүктүрүү фонду	Айыл өкмөтү
Копуро куруу	8 000 000	Жергиликтүү бюджет, стим.грант	Айыл өкмөтү
Селканаларды бекемдоо	1 000 000	Жергиликтүү бюджет	Айыл өкмөтү
Электр линиясын тартуу	4 000 000	Жергиликтүү бюджет	Айыл өкмөтү
Сайдын селден кооптуу жерлерине габион жаткыруу	4 200 000	Жергиликтүү бюджет	Айыл өкмөтү
Кайракы улуш жерлерге суу чыгаруу	1 320 000	Жергиликтүү бюджет	Айыл өкмөтү
Сай жээктерин бекемдоо	3 000 000	Жергиликтүү бюджет	Айыл өкмөтү
Бизнес инкубатордун имаратын капиталдык ремонттоо	6 000 000	Жергиликтүү бюджет	Айыл өкмөтү
Бусик сатып алуу	3 000 000	Өнүктүрүү фонду, инвестиция	Айыл өкмөтү
Окуучуларды жана бала бакчага ташууга техника сатып алуу	3 500 000	Өнүктүрүү фонду, инвестиция	Айыл өкмөтү
Бала бакчага кошумча корпус куруу	10 000 000	Өнүктүрүү фонду, инвестиция	Айыл өкмөтү
Копуро куруу	21 000 000	Өнүктүрүү фонду, инвестиция	Айыл өкмөтү
Сай жээктерин бекемдоо	2 500 000	Жергиликтүү бюджет	Айыл өкмөтү

Бнтымак көчөсүнө балдар ойноочу аянтча куруу	5 000 000	Жергиликтүү бюджет	Айыл өкмөтү
Маданият уйунун жылуулук системасын алмаштыруу	17 000 000	Жергиликтүү бюджет, стим грант	Айыл өкмөтү
Жайытка чоп уруктарын себуу	-	-	Айыл өкмөтү
Жайытка урук себуу	-	-	Айыл өкмөтү
Таштанды таштоочу жерди тосмолоо	1 500 000	Жергиликтүү бюджет	Айыл өкмөтү
Балдар бакчасына эшиктеги ойноочу жайына жабдуулар орнотуу	2 500 000	Жергиликтүү бюджет	Айыл өкмөтү
Мектепке акылдуу доска сатып алуу	300 000	Өнүктүрүү фонду, инвестиция	Айыл өкмөтү
грейдер сатып алуу	25 000 000	Өнүктүрүү фонду, инвестиция	Айыл өкмөтү
Жайытка чоп уругун себуу		-	Айыл өкмөтү
Жуут куруу	15 000 000	Өнүктүрүү фонду, инвестиция	Айыл өкмөтү

4.3. Экономикалык өнүгүү муктаждыктары

Инвестициялык артыкчылыктар	Мүмкүн болгон чаралардын жалпы сүрөттөлүшү	Күтүлгөн натыйжа жана мөөнөттөрү
1. Мөмө жемиштер (алма)	<p>Экологиялык жактан таза ондурулгон жемиштер:</p> <ul style="list-style-type: none"> • бренд түзүү жана таңгактоону стандартташтыруу; <p>сертификаттоо жана рынокко чыгаруу каналдарын түзүү, туруктуу жана сапаттуу сактоо үчүн жаңы логистикалык борбор курулат: Ошондой эле зыянкечтерге каршы экологиялык чаралар жана продукцияны туура сактоо ыкмалары киргизилип, жыл бою жогорку сапаттагы мөмө жемиштерди жергиликтүү рынокко туруктуу жеткирүү камсыздалат.</p>	<p>Жаңы логистикалык сактоочу жайлар курулган соң, мөмө жемиштер (алма) жыл бою сапаттуу жана туруктуу сакталат. Натыйжада жергиликтүү рынокто жеткиликтүүлүк жана продукциянын сапаты жогорулайт, фермерлердин кирешеси өсүп, жаңы жумуш орундар түзүлөт.</p>
2. Балл	<p>Фитокошумчалар менен адистештирилген бал өндүрүүнү өнүктүрүү:</p> <ul style="list-style-type: none"> • балды чыпкалоо, 	<p>Чийки бал сатуу моделинен нишалык, жогорку баалуу продукция өндүрүүгө өтүү камсыздалат; аялдар жана</p>

	<p>пастерлөө жана таңгактоо жабдууларын жаңылоо;</p> <ul style="list-style-type: none"> • жапайы өсүмдүктөр кошулган функционалдык бал линиясын иштеп чыгуу (тимьян, арча, итмурун ж.б.); • бренд түзүү жана таңгактоону стандартташтыруу; • сертификаттоо жана рынокко чыгаруу каналдарын түзүү. 	<p>жаштар үчүн кайра иштетүү жана маркетинг багытында жумуш орундар түзүлөт.</p>
--	--	--

4.4. Экономикалык өнүгүү багыттары боюнча инвестицияларга болгон муктаждыктарды талдоо

Инвестициялык артыкчылык	Бюджети (сом)	Каржылоо булактары	Жооптуу тарап
1. Мөмө жемиштерди (алма) сактоочу логистикалык борбор куруу	34 000 000	НПИС АРИС, жеке ишкер	Айыл окмоту, Бизнес өнөктөш
2. Балл - Фитокошумчалар менен адистештирилген бал өндүрүүнү өнүктүрүү	30 000,0	Жеке ишкерлер, бизнес өнөктөштөр	Айыл өкмөтү, жеке ишкерлер, бизнес өнөктөштөр

5.3. Инклюзивдик өнүгүү муктаждыктарына анализ жүргүзүү

Артыкчылык	Мүмкүн болгон чаралардын жалпы сүрөттөлүшү	Күтүлгөн натыйжа жана мөөнөттөр
НПИС долбоорунун алкагында «Киреше булактарын колдоо программасынын» окутууларына жана насаатчылык колдоосуна катышуу	Айылдык аймактагы аялдар, жаштар, аялуу топтор, кайтып келген мигранттар, фермерлер жана ишкерлер тобунун ишкердик жөндөмдүүлүгүн арттыруу	Айылдык аймактан 100 адамды катыштыруу жана кеминде 50% бизнес-пландарын иштеп чыгат, кеминде 30% бизнес идеясына инвестицияларды тартат

7.3. Экология маселелери

Артыкчылык	Мүмкүн болгон чаралардын жалпы сүрөттөлүшү	Күтүлгөн натыйжа жана мөөнөттөр
Айылдардан таштандыларды чыгаруу.	Айылдардан таштандыны чыгаруу үчүн чогултуу	Айылдардан таштандыны чыгаруу системасы ишке

	<p>пункттары жана контейнерлер орнотулуп, таштандыны мөөнөтүндө чыгаруу жана кайра иштетүү иштери уюштурулат. Калкка санитардык билим берүү жана компосттоо ыкмалары колдонулуп, аймак таза жана экологиялык жактан коопсуз болот.</p>	<p>киргенден кийин аймакта туруктуу тазалык жана коопсуз санитардык абал камсыз болот. Органикалык калдыктар компостко айланып, экологиялык кырсыктар азаят. Мындан тышкары, туризм өнүгүп, жаңы жумуш орундар түзүлүп, жергиликтүү экономика жана жашоо сапаты жакшыртылат.</p>
<p>кочолорго күн нуру менен жарыктандыруу куруу</p>	<p>Көчөлөрдү күн нуру менен жарыктандыруу үчүн заманбап күн панелдери жана LED чырактар орнотулат. Электр энергиясын үнөмдөөчү жана экологиялык таза системалар колдонулуп, бардык негизги көчөлөр жана коомдук жайлар жарык менен камсыз кылынат. Мындан тышкары, техникалык тейлөө жана көзөмөл механизмдери уюштурулуп, жарыктандыруунун туруктуулугу жана коопсуздугу камсыздалат.</p>	<p>Көчөлөр күн нуру менен жарыктандырылган соң, аймактын коопсуздугу жогорулайт, түнкү убакта көрүнүү жакшырып, жол кырсыктары жана кылмыштуу көрүнүштөр азаят. Ошондой эле энергия үнөмдөлүп, экологиялык таза жана туруктуу жарыктандыруу камсыздалат.</p>
<p>Социалдык объекттердин энергия натыйжалуулугун жогорулатуу</p>	<p>Имараттарды жылуулоо (мектеп, ФАП/медпункт, бала бакча); энергия үнөмдөөчү казандарды жана LED жарыктандырууну орнотуу; эсепке алуу системасын киргизүү</p>	<p>Энергия керектөөнү 30% га кыскартуу; бюджеттик чыгымдарды азайтуу; имараттардагы микроклиматты жакшыртуу</p>
<p>Деграцияланган жайыттарды калыбына келтирүү</p>	<p>Инвентаризация жүргүзүү; көп жылдык чөптөрдү себүү; жайыт пайдаланууну жөнгө салуу; жайыт комитеттерин түзүү; гранттык жана жеңилдетилген каржылоону тартуу</p>	<p>Кеминде 200 га жайытты калыбына келтирүү; продуктивдүүлүктү 20% га жогорулатуу; топурак эрозиясын азайтуу</p>
<p>Сугат системасын ондоо/реконструкциялоо</p>	<p>Ирригациялык каналдарды реконструкциялоо; суу үнөмдөөчү технологияларды (тамчылатып сугаруу) киргизүү; сууну санариптик эсепке алуу</p>	<p>Суунун жоготууларын 25% га азайтуу; түшүмдүүлүктү 15% га жогорулатуу; кургакчылыкка туруктуулукту жогорулатуу</p>

4-тиркеме. СЭӨПту ишке ашыруу боюнча иш-аракеттер планы

Иш-чаранын сүрөтөлүшү	Жооптуу	Ишке ашыруу мөөнөтү	Баасы (мин сом)	Каржылоо булактары	Мониторинг (1-жарым жылдык)	Мониторинг (2-жарым жылдык)
2 Кызматтар жана жергиликтүү инфраструктура						
Мончок-Добо айылына бала бакча куруу	Айыл өкмөтү	2026-2027	39 000,0	НПИС, АРИС		
3 Экономикалык өнүгүү						
. Мөмө жемиштерди (алма) сактоочу логистикалык борбор куруу	Айыл окмоту, Бизнес өнөктөш	2026-2028	34 000,0	НПИС АРИС		
4 Инклюзивдик өнүгүү						
Киреше булактарын колдоо программасын а 100 адамды катыштыруу	ЖТ, айыл башчысы	2026-2027	1 000,0	НПИС АРИС		
5 Айлана чойро						